

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО – XI КЛАС

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ.

1. Хорарниум часове по учебен план:

ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ИЗБИРАЕМА ПОДГОТОВКА (ЗИП):

до 3 часа седмично = 108 часа годишно.

ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА:

не по-малко от 5 часа седмично = 180 часа годишно.

2. Място и роля на обучението по *Изобразително изкуство* за профилираната подготовка на учениците от XI клас.

Образователното и възпитателното значение на учебния предмет *Изобразително изкуство* се определя от последователното развитие на изобразително-творческите способности на учениците и е насочено към изграждането на тяхната ценностна система в областта на художествената култура.

Обучението по *Изобразително изкуство* в XI клас се осъществява при непрофилирано обучение като ЗИП, а при профилирано обучение – като профилирана подготовка. Тази организация допринася за усвояването на по-задълбочени знания и умения и за поставянето на повишени изисквания към формиране на естетическата култура на учениците.

Профилирането се извършва в две насоки:

– по учебно съдържание. В сравнение с непрофилираната подготовка, то е значително разширено и обогатено.

– в изобразително студио. В учебния процес на профилираната подготовка се имат предвид общите и специалните интереси на учениците по *Изобразително изкуство* и тяхното желание за по-нататъшно професионално ориентиране в тази област.

3. Място и роля на обучението по *Изобразително изкуство* в XI клас, съответно към Държавните образователни изисквания (ДОИ).

ДОИ по *Изобразително изкуство* за гимназиалния етап имат едни и същи образователни ядра и стандарти за всички класове от IX до XII клас. Тези изисквания представляват изходното равнище в края на обучението в XII клас. Учебните проблеми и задачи за отделните класове са степенувани според дидактическия принцип за постепенно усложняване. Тяхното развитие се обуславя от предходната образователна степен и етапи.

Учебното съдържание по *Изобразително изкуство* за XI клас е разпределено в две образователни равнища.

Първото образователно равнище е за непрофилирано обучение (ЗИП) и за профилиращия предмет *Изобразително изкуство* в други профили: хуманитарен,

чуждоезиков, природоматематически, технологичен и спорт.

Първото и второто образователни равнища, взети заедно, са задължителни за профилирана подготовка по *Изобразително изкуство*.

Профилираната подготовка не е професионална подготовка. Тя е част от цялостната система на обучението по *Изобразително изкуство* в общообразователното училище. Поради това не се допуска тясно профилиране само в един вид или жанр, материали и техники, като се изключат останалите видове и жанрове от учебния процес.

Според интересите на учениците и условията на работа в училище за XI- XII клас в учебния план се предвижда организационната форма *Изобразително студио*. Ученикът избира една от трите му разновидности: студио за изящни изкуства; студио за приложни изкуства; студио дизайн.

4. Знания, умения и отношения.

Знанията и уменията за профилирана подготовка в XI клас се отнасят до теория и история на изобразителното изкуство и художествена практика.

Теорията и историята обхващат по-подробни знания за развитие и особеностите на изкуството през 20. век: вариативност, символичност и метафоричност на образите; система от знаци и средства за визуална информация и комуникация.

Художествената практика засяга проблеми на творческия метод на художника и на учебната изобразителна дейност при изграждане на формата в различни видове изкуства: изобразителни, приложно-декоративни, дизайн, синтетични и концептуални.

Профилираната подготовка по *Изобразително изкуство* за XI клас се насочва към по-диференцирана и мотивирана лична позиция и оценка спрямо историята и актуалните явления в изобразителното изкуство и творческия процес на художника; развива критично отношение към собствената учебна изобразителна дейност.

II. ЦЕЛИ.

Целите на учебния предмет са свързани с формирането на художествено естетическо отношение към изобразителното изкуство, обществото, природата и възпитаване на траен интерес към националната и световната художествена култура.

Цели на профилираната подготовка в XI клас са:

- Разкриване особеностите на изобразителното изкуство и архитектурата през 20. век и тяхното своеобразие и специфика.
- Разбиране творческата свобода като право на личен избор на изразни средства.
- Усвояване на система от знания и умения, свързани с автономията, синтеза и дифузията на отделни видове и форми изобразително изкуство, както и появата на нови.
- Разбиране възможностите за въздействие на различни визуални форми и средства в масовата култура.
- Разбиране значението на фотографията и на екранните форми (кино, телевизия, компютър), за развитието и обогатяването на изкуството през 20. век.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ.

Равнището на познавателните възможности на учениците в XI клас е високо. Поставените пред тях задачи имат вече изградена база до X клас. Това улеснява разкриването и задълбочаването на нова проблематика и ново равнище.

Ядрата и стандартите на учебното съдържание по *Изобразително изкуство* за XI клас са разпределени на две равнища. Очакваните резултати по образователни равнища могат да се обобщят по следния начин:

Първо равнище. Ученикът различава общо стилите особености на световното и на българското изобразително изкуство през 20. век; ориентира се самостоятелно в избора на творчески метод при изпълнение на учебните изобразителни задачи.

Второ равнище. Ученикът разбира ролята и значението на творческата личност за развитието на българското и световното изобразително изкуство; проявява критично отношение към традиционни и съвременни творчески методи и подходи; експериментира с разнообразни изобразителни материали и техники; развива интересите си в специфична област от теорията и практиката на изобразителното изкуство.

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ.

Учебното съдържание за профилирана подготовка в XI клас е представено в съответна таблица.

Ядрата включват обобщената проблематика на учебния предмет за всички класове от гимназиалния етап: изкуство и общество, творчески процес, ситуация и визуални комуникации.

Стандартите определят изходното равнище в края на XII клас.

Учебните проблеми и задачи са конкретизирани за XI клас.

Ключовите понятия и знания на теоретико-приложна основа се отнасят до всички стандарти на отделните ядра за първо и второ образователни равнища.

Контекстът и дейностите отразяват извършването на определен вид учебна дейност в дадена среда и с конкретни изисквания.

* В колона 3 на второ образователно равнище, цифрите се отнасят до съответните студия: 1) изящни изкуства, 2) приложни изкуства, 3) дизайн, 4) други – за останалите дисциплини в профилиращата подготовка по *Изобразително изкуство*.

** В колона 6 са посочени предмети, които в училищния учебен план са избрани като профилиращи или като предмети от ЗИП в непрофилирана подготовка, с които предмета *Изобразително изкуство* осъществява междупредметни връзки. Те се отнасят за двете образователни равнища. Срещу учебния предмет е посочено понятие, имащо интегрален характер.

ЕДИНАДЕСЕТИ КЛАС					
1	2	3	4	5	6
Ядра на учебното съдържание	Стандарти на учебното съдържание	Очаквани резултати по основни учебни проблеми и задачи *	Ключови понятия и знания на теоретико – приложна основа	Контекст и дейности	Възможности за междупредметни връзки **
Ядро №1 ИЗКУСТВО И ОБЩЕСТВО	<i>Първо равнище</i> Стандарт №1 Ученикът: Разкрива обществените условия, свързани с възникването и развитието на изобразителното изкуство и архитектурата през отделните исторически епохи. Стандарт №2 Ученикът: Притежава основни познания за функциите на изобразителното изкуство в	Ученикът трябва да: • анализира художествени произведения от 20. век с аналогично съдържание / тема, сюжет, обект/; • различава и разпознава течения и направления в изобразителното изкуство и архитектурата на 20. век; • анализира взаимовръзки на изобразителното изкуство с други видове изкуства;	морфология на изкуството, символ, алегория, семиотика, пространство и време, социодинамика на културата, концептуално изкуство,	На ученика трябва да се даде възможност да: 1. Проучва художествени албуми, текстове и манифести, каталози, пътеводители и друга информационна литература. 2. Посещава изложби, художествени музеи и галерии, археологически музеи и обекти и етнографски сбирки. 3. Дискутира проблеми на съвременното изкуство в неговите разнообразни прояви и	Български език и литература: Европейски литературни направления и школи на 20. век, Етапи в развитието на европейския културен процес, Национална и културна идентичност свобода, необходимост, разум, морал. Чужди езици: Разнообразие на езиковите средства в

1	2	3	4	5	6
	етапите на неговото историческо развитие; изкуство и религия, власт и изкуство, народ и изкуство. Стандарт №3 <u>Ученикът.</u> Проучва и дискутира критерии за оценка на изкуството в условията на съвременната масова култура: проблемът за художествена ценност и безвкусица (кич).	• разбира и оценява значението на изобразителното изкуство и архитектурата за формиране на съвременната социокултурна среда; • придобива познания за морфологията на изкуството /дифузия между видове, жанрове, форми и технологии/; • прави паралели между изобразителното изкуство на 20 век и изобразителното изкуство на други епохи; • прави аналогии между автентичен и съвременен примитив.		изразява оценъчно отношение; 4. Проучва чрез скици и рисунки характерни особености на образци от изкуството на 20. век. 5. Разпознава и сравнява стилови разлики и прилики в творчеството на един или няколко автори.	комуникативни ситуации, информация от различни източници. История и цивилизации: историческа епоха, исторически събития, явления и процеси, национални ценности и традиции, историческа информация от различни източници

1	2	3	4	5	6
Ядро №1 ИЗКУСТВО И ОБЩЕСТВО	<i>Второ равнище</i> Стандарт №1 <u>Ученикът:</u> Разбира особеностите на изобразителното изкуство като част от духовната култура; взаимовръзки с другите културни институти (художествена критика, музеи и галерии). Стандарт №2 <u>Ученикът:</u> Разкрива националните особености на българското изобразително изкуство и народното творчество – различия,	<u>Ученикът трябва да:</u> 1. Сравнява и анализира художествени произведения от изкуството на 20.век с аналогично съдържание (тема, сюжет, обект); •познава и анализира основни композиционни принципи и схеми на изящните изкуства от 20. век; •различава основни пространствени проблеми и авторови интерпретации на категорията “време” в изкуството на 20.век. 2. Разбира и оценява значението на народното приложно		<u>На ученика трябва да се даде възможност да:</u> 1.-2. Подготвя реферати и научни съобщения за отделни автори, направления и течения в изящните и приложните изкуства на 20.век; •работи с оригинали на изящните и приложните изкуства от 20.век. - 3. Подготвя реферати и научни съобщения за отделни автори, направления и течения в дизайна; 4. Анализира конкретната функция и естетическото въздействие на дизайна	Гражданско образование: национални идеали, традиции и ценности. Природни науки и екология: изменчивост и еволюция. Музика: явления в музикалната култура на 20. век, стилове в музиката, съвременен жанров и стил синтез.

1	2	3	4	5	6
	взаимодействия, традиции и съвременност. Стандарт №3 <u>Ученикът:</u> Ориентира се в стилового многообразие в развитието на изобразителното изкуство. Стандарт №4 <u>Ученикът:</u> Изразява и отстоява лична позиция при разкриване обществената функция и значението на изобразителното изкуство.	изкуство за развитието на личността и обществото; •познава и анализира композиционни принципи и схеми на приложните изкуства от 20. век; •се ориентира за ролята и функцията на приложните изкуства за промяната на жизнената среда през 20. век; 3. Разбира и оценява появата и развитието на дизайна през 20. век; •разбира спецификата на композицията в дизайна; •оценява ролята и функцията на дизайна		в социокултурната среда. 4. Проучва технологичните особености в творчеството на отделни автори в изкуството на 20. век.	

1	2	3	4	5	6
		за промяна на околната среда през 20. век; • познава теоретичните основи на формообразуването. 4. Познава изразния език на фотографията и го съпоставя с образността на съвременното изкуство; • познава и различава нови технологии, използвани в изкуството на 20. век.			

1	2	3	4	5	6
Ядро №2: ТВОРЧЕСКИ ПРОЦЕС	Първо равнище Стандарт №1 <u>Ученикът:</u> Притежава система от	<u>Ученикът трябва да:</u> • Разкрива стиловите особености на художествени	творчески метод иконография	На ученика трябва да се даде възможност да: 1. Проучва и подбира художествени	Български език и литература: тема на литературната творба;

1	2	3	4	5	6
	знания в различни области на художествено-естетическата дейност: изобразителна, приложно-декоративна, дизайн, синтетична. Стандарт №2 <u>Ученикът:</u> Разграничава и прилага различни подходи в творческия изобразителен процес при работа по натура и въображение: отразяване на формата, цвета, обема и пространството.	произведения, в които е отразено аналогично съдържание (тема, сюжет и обект), като мотивира личните си предпочитания при подборането им; • разбира и анализира принципните разлики в творческия метод на художника при изграждане на формата във видовете изкуства: изящни, приложно-декоративни, дизайн, синтетични; • прилага различни технически и изразни средства в композиционни	Иконопис художествена фотография графичен дизайн	произведения на изящните и приложните изкуства (графични отпечатъци, репродукции, фотоси и оригинали) на една и съща тематика и ги подрежда според авторската и стиловата им принадлежност. 2. Мотивира класификациите си на художествени произведения според начините на изграждане на формата, колорита, обема и пространството. 3. Прилага в скици по натура и ескизи по въображение различни варианти на композиционни решения и изразно-технически средства според сюжетната	художествен контекст, композиция на текст, главни компоненти в структурата на художествената творба. Чужди езици: езикови средства, специализиран текст. Математика: пространство, фигури и форми, обемни тела, Природни науки и екология: структури и процеси, наблюдения и експерименти.

1	2	3	4	5	6
	Стандарт №3 <u>Ученикът:</u> Прилага собствени критерии за оценка при изобразяване на обекти и явления от околната среда – естетически и екологически аспекти.	решения при работа по натура и въображение.		принадлежност на произведенията при изпълнението: натюрморт, интериор, пейзаж, портрет, фигурална композиция.	Музика: музикални интерпретации и импровизации.

1	2	3	4	5	6
Ядро №2: ТВОРЧЕСКИ ПРОЦЕС	Второ равнище Стандарт №1 <u>Ученикът:</u> Анализира творческия процес като система от връзки между художник, обект и	<u>Ученикът трябва да:</u> 1.-2.-3. Извършва сравнителен анализ на художествени произведения на изящните и приложните изкуства, иконографията, дизайна и		На ученика трябва да се даде възможност да: 1.-2.-3. Създава варианти на ескизи по натура и въображение при използване на портрет, фигурални, декоративни и	

1	2	3	4	5	6
	творчески продукт. Стандарт №2 <u>Ученикът:</u> Оценява и изпълнява визуални образи в различни връзки с действителността – проблемът за реално и картинно пространство; проблемът за подражанието и условността; метафоричност, символичност, експресивност.	синтетичните изкуства, съобразен с използваните материали и техники. 1.-2.-3.Притежава и прилага знания за различни пространствени решения, използвани като изразни средства в произведенията на изящните и приложните изкуства, в художествената фотография и компютърната графика.		иконописни композиции. 1.-2. Търси и прилага различни възможности за: - графично и цветово изграждане на илюстрации: оформление и илюстриране на видове печатни произведения; - пластични решения в обем и плоскост – тримерни фигури, нисък, висок, плосък и вдлъбнат релеф. 3. Представя замисъла си в скици и ескизи за художествено проектиране и конструиране на различни видове дизайн: облекло, прибори и предмети за бита, електроника, детски играчки и др.	

1	2	3	4	5	6
				4. Усвоява и прилага фото техники и компютърни програми за художествени произведения, репортажни и документални материали.	

1	2	3	4	5	6
Ядро №3: СИТУАЦИЯ И ВИЗУАЛНИ КОМУНИКАЦИИ	<i>Първо равнище</i> Стандарт №1 <u>Ученикът:</u> Диференцира средствата за визуална информация и комуникация в определена ситуация по вид, място и начин на въздействие.	<u>Ученикът трябва да:</u> • разбира възможностите на средствата за визуална информация и комуникация за разпространяване на нови идеи и значими резултати в социалната практика;	Визуални знакови системи Изразни средства на визуалния информационен дизайн, Визуален символ,	На ученика трябва да се даде възможност да: 1. Проучва, систематизира и представя визуална информация за значими обществени идеи и отношения в природната и социалната среда.	Български език и литература: информационни източници, комуникативни ситуации. Чуждоезиково обучение: комуникативни ситуации.

1	2	3	4	5	6
	Стандарт №2 <u>Ученикът:</u> Изразява собствена естетическа позиция при възприемане, оценяване и изобразяване на визуалната характеристика на различни социални ситуации.	• разкрива и осмисля противопоставянето на разнообразни форми и средства за визуална информация и комуникация като израз на социални противоречия с различна мотивация; • анализира и оценява предназначението на определени визуални средства за преодоляване на конфликтни ситуации и постигане на хуманитарни цели.	Хералдичен знак Алегория	2. Популяризира собствени творчески идеи и резултати със средства за визуална информация и комуникация: рисунки, фотоси, компютърни изображения. 3. Дискутира и мотивира съдържанието и изпълнението на индивидуални и групови проекти с различни концепции и тематично съдържание.	Информационни технологии (ИТ): средства на ИТ, графични изображения История и цивилизация: глобални проблеми и противоречия на съвременния свят, етническа и религиозна толерантност.

1	2	3	4	5	6
Ядро №3: СИТУАЦИЯ И ВИЗУАЛНИ КОМУНИКАЦИИ	Второ равнище Стандарт №1 <u>Ученикът:</u> Представа проекти на различни видове	<u>Ученикът трябва да:</u> 1.Разбира и различава отразяването на идеи и възгледи на различни обществени слоеве и групи чрез		<u>На ученика трябва да се даде</u> възможност да: 1.Проучва и използва в собственото си изобразително	

1	2	3	4	5	6
	социокултурни ситуации: народни обичаи и празници, религиозни и граждански обреди и други масови прояви. Стандарт №2 <u>Ученикът:</u> Проявява критическо отношение към различни гледни точки на съдържанието и визуално – знаковата характеристика на ситуации от съвременността	система от хералдични знаци, символи и алегии в произведения на изящните изкуства 2. Разкрива особеностите и своеобразието на орнаменталната символика на народните художествени занаяти и приложни изкуства в българската и други култури. 3. Осъзнава и разкрива технологичните, естетическите и комуникативните аспекти на съвременния дизайн.		творчество контрастни по съдържание визуални символи и знаци (исторически сюжети, илюстрации към религиозни и светски текстове). 2. Създава декоративни проекти със символно-знаково съдържание, които изпълнява частично или цялостно в материал. 3. Разкрива разнообразието в дизайна на визуалните средства за информация и комуникация в околната среда; - реализира собствени идеи за информационен дизайн	

1	2	3	4	5	6
		4. Осъзнава възможностите на документалната и художествената фотография в самостоятелни и синтетични форми за постигане на определено въздействие; - разкрива и проявява разбиране и толерантност към визуалната символика и образност на различни религии.		4. Създава оригинални или използва готови фото образи в средствата за визуална информация и комуникация по проблеми на гражданското и екологичното образование; - формира и проявява самостоятелно оценка спрямо противоположни по своето послание средства за визуална информация и комуникация.	

V. ОЦЕНЯВАНЕ – СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ.

Оценяването на резултатите от учебната работа по *Изобразително изкуство* в гимназиялния етап обхваща следните видове оценки:

Начална оценка – в началото на учебната година (входящо равнище);

Текуща оценка – за резултати от отделни уроци или по-големи методически единици (дидактически комплекси);

Срочна оценка – в края на учебния срок (междинно равнище);

Годишна оценка – в края на учебната година (изходящо равнище).

Оценката по *Изобразително изкуство* има **дидактически и естетически** показатели.

Дидактическите показатели се отнасят до изпълнението на поставените учебно-практически задачи и до усвояването на определени теоретични знания за изобразителното изкуство, които съответстват на Държавните образователни изисквания (ДОИ) за I и II – равнище

Естетическите показатели отразяват качествените характеристики по отношение на изразните средства и съдържанието на индивидуалните творчески прояви на ученика.

Общо оценката по *Изобразително изкуство* е комплексна (съдържа дидактически и естетически показатели).

Основен принцип на оценяването е стимулиране на: творческа самостоятелност при изпълнение на изобразителните задачи; способност за анализ и критична оценка на художествените явления от миналото и съвременността.

Поради силното диференциране на изобразителните умения на отделни ученици в процеса на профилираната подготовка, при оценяването се вземат под внимание и техните индивидуални предпочитания, способности и талант. Тези показатели обаче не трябва да се абсолютизират.

Цифровата оценка е задължителна и се формира по преценка на учителя, с отчитане на формални – дидактически и на субективни – естетически фактори. При всички случаи оценката е поощрителна, в полза на ученика, който се стреми да развива художествената си култура, изобразителните си способности, творческото си мислене и въображение.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ.

При изпълнението на учебната програма по *Изобразително изкуство* е необходимо да се имат пред вид няколко основни положения:

1. Учебното съдържание не е годишно разпределение; ядрата не са разделни; стандартите не са теми. От това следва, че учебната програма е изходен материал, основа за педагогическо творчество на учителя. Той сам, по своя преценка, в зависимост от конкретните условия на работа, определя съдържанието, последователността, методите и организацията на уроците по *Изобразително изкуство*, като се съобразява с Държавните образователни изисквания според общата таблица на учеб-

ното съдържание.

Преноръчва се в обучението по *Изобразително изкуство* да се използват по-големи методически единици – дидактически комплекси. Те обединяват група уроци по общи учебни проблеми и задачи на едно или повече образователни ядра и стандарти.

2. В гимназиалния етап се придава важно значение на междупредметните връзки. За обучението по *Изобразително изкуство* това е ключов проблем, който е от изключително значение за успешната учебна работа. Същността на ядрото *Изкуство и общество* от учебното съдържание за XI клас, свързва обучението по *Изобразително изкуство* главно с обучението по *История и цивилизация*; ядрото *Творчески процес* с обучението по *Български език и литература*; ядрото *Ситуация и визуални комуникации* с обучението по *Информационни технологии*.

Засилените междупредметни връзки и нарастващото влияние на факторите на околната среда дават възможност в обучението по *Изобразително изкуство* да се използва организационната форма *Образователен проект с интегрално-ситуационно съдържание*.

3. Поради повишеното качество на аналитичното и критичното мислене на учениците в тази възраст е желателно да се използва дискусиата като методическа форма. Важно значение има уменето на учителя да създава проблемни, нестандартни ситуации, които да стимулират творческото мислене на учениците и да мотивират тяхната творческа активност.

4. За проверка и оценка на постиженията на учениците по *Изобразително изкуство* могат да се използват различни традиционни и модерни методи и форми:

- индивидуални и общи корекции;
- обсъждане на резултати от учебната работа;
- контролни задачи;
- тест и др.

5. В профилираната подготовка по *Изобразително изкуство* се използват широко извънкласни и извънучилищни форми. Сред тях особено място и значение има **пленерът** (учебно-творческа практика на открито). Той е задължителен и се провежда по програма, съставена от учителя, съобразно учебното съдържание на изобразителното студио. Резултатите от изпълнението на нейните задачи се оценяват. Оценката се включва в сръчната оценка на ученика по съответното изобразително студио.

Профилираната подготовка по теория и история на изобразително изкуство се разширява и задълбочава чрез **обучение (учебни екскурзии) в музеи, художествени галерии и изложбени зали**.

Работата по *Образователен проект* изисква да се състави подробен организационен план за участието (индивидуално или групово) на учениците в процеса на неговата реализация в училище и в околната среда. Самостоятелната работа на учениците е свързана с осъществяването на разнообразни изследователски и творчески дейности: проучване, систематизиране, представяне на информация, реа-

лизиране на творчески продукт. Образователният проект може да включва учебни проблеми и задачи, съобразно ДОО, на предмети от други културнообразователни области. Примерни компоненти на проекта са: образователен проблем, цели и задачи, тематично съдържание, дейности, резултати.

Важна част на профилираната подготовка са **годишните изложби**. Те включват произведения, които са изпълнени в класни и извънкласни условия, както и свободни работи. Изложбите са форма на обществена изява, която се отразява положително върху годишната оценка.